

Władysław Andrzej Serczyk, *Poczet władców Rosji (Romanowowie)*. Londyn 1992, s. 238

W *Poczcie władców Rosji* Władysław A. Serczyk przedstawia dzieje ostatniej carskiej dynastii rządzącej w Rosji w latach 1613-1917. W *Przedmowie* autor snuje rozważania na temat odbioru przez czytelników prac historycznych niejednokrotnie przeładowanych wykresami, tabelami mnóstwem liczb i „cudzoziemskich” terminów, w konsekwencji nudnych, mało atrakcyjnych, czytanych przez nieliczną grupę specjalistów. O tym, że książki o tematyce historycznej mogą być jednak rozchwytywane, stać się wydawniczymi bestsellerami świadczą chociażby kolejne edycje dzieł Pawła Jasienicy czy liczne biografie sławnych ludzi. Ich cechą jest to, że są napisane dobrze i ciekawie, że nie stroni się w nich od anegdot i innych atrakcyjnych form w przekazie treści.

Pisząc książkę o dynastii Romanowów Władysław A. Serczyk pozostał wierny właśnie takiemu stylowi historycznego przekazu. Pisze językiem obrazowym, przytacza fragmenty korespondencji kolejnych władców do swych najbliższych, przyjaciół czy pamiętniki współczesnych im podróżników i pisarzy, a wreszcie opinie historyków. Dzięki temu powstała ciekawa i interesująca książka ukazująca Romanowów w ich staraniach o utrzymanie samodzielnego państwa. Władcy ukazani są również od strony rodzinnej, jako mężowie i ojcowie czy żony i matki. Prezentując poszczególnych władców autor na tle ich osobistych losów przedstawia złożone problemy imperium rosyjskiego. Książka zawiera charakterystykę 19 osób, w tym 5 kobiet – 4 panujące imperatorowe i regentkę Zofię Aleksiejewną. Dwie z panujących, Katarzyna I i Katarzyna II, były związane z dynastią przez małżeństwa z wcześniej panującymi już mężami. Każdej z 19 postaci poświęcony jest oddzielny, zwykle kilkunastostronicowy, rozdział książki. Rozdział I *W czasach zamętu* traktuje o dramatycznym okresie *smuty* bezpośrednio poprzedzającym wyniesienie tej rodziny na carski tron.

Właściwą prezentację Romanowów rozpoczyna rozdział o Michale Fiodorowiczu, przyczynach i okolicznościach wyboru na carski tron w 1613 r. właśnie tego niespełna siedemnastoletniego syna Fiodora Romanowa (pa-